

ชื่อวิทยานิพนธ์ พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษา
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ผู้วิจัย อุบลรัตน์ รุ่งเรืองศิลป์

ปริญญา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกสุขศึกษา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ประภาเพ็ญ สุวรรณ วท.บ. (เกียรตินิยม),
ค.บ. (เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง) M.S., Ph.D.

สุรีย์ จันทรโมลี วท.บ., M.P.H., Dr. P.H.

นิภา มนูญปัจจุ วท.บ., สค.ม.

วันที่สำเร็จการศึกษา 29 เมษายน พศ. 2540

บทคัดย่อ

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 ได้เน้นให้ “คน” เป็นจุด
หมายหลักของการพัฒนา โดยกำหนดปรัชญาของการพัฒนาไว้ว่า การพัฒนาประเทศ คือ การ
พัฒนาคน เยาวชน นับเป็นกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญของการพัฒนากลุ่มหนึ่ง ซึ่งเป็นกลุ่มประชา
กรที่มากกว่าประชากรกลุ่มอื่นในประเทศ คือร้อยละ 20.7 เด็กวัยนี้เป็นวัยที่ขาดประสบการณ์
ยังพึ่งพาตนเองไม่ได้เต็มที่ นอกจากนี้ยังพบว่า มีภาวะการเจริญเติบโตที่ไม่ได้เกณฑ์มาตรฐาน
มีผลจากการบริโภคอาหารที่ไม่ถูกต้อง ในช่วงอายุนี้เริ่มใช้สารเสพติดครั้งแรกร้อยละ 49.6
ประกอบกับไม่เห็นความสำคัญของการดูแลสุขภาพของตนเอง เพราะคิดว่าตนเองอยู่ในวัยที่มี
ร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์แล้ว เพื่อที่จะป้องกันโรคไม่ติดต่อซึ่งเป็นสาเหตุการตายที่สำคัญของ
ประเทศ พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพจึงเป็นสิ่งที่ควรจะได้พัฒนาในกลุ่มเด็กและเยาวชน
โครงการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน/สถานศึกษา จะเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งในการ
พัฒนาคนของประเทศ ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ ของนักศึกษาวิทยาลัยอา
ชีวศึกษาจะมีประโยชน์อย่างมากต่อการพัฒนาและดำเนินโครงการส่งเสริมสุขภาพในวิทยาลัย
อาชีวศึกษา การวิจัยครั้งนี้มีเป้าหมาย เพื่อศึกษาพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของนักศึกษา
วิทยาลัยอาชีวศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสุ
ภาพ ได้ประยุกต์รูปแบบการส่งเสริมสุขภาพของเพนเดอร์ (Pender) มาเป็นกรอบแนวคิดของ
การศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาวิทยาลัยอาชีว
ศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random
Sampling) จำแนกตามเพศ สาขาวิชาที่ศึกษาและชั้นปีที่ศึกษาในแต่ละวิทยาลัยจนได้จำนวน
ตัวอย่างครบ 400 จำนวน ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม

ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ไค-สแควร์ สถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และสถิติจำแนกหมู่

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยร่วม ได้แก่ สาขาวิชาที่ศึกษา พื้นที่ที่พักอาศัย การศึกษาของบิดา-มารดา อาชีพของบิดา-มารดา รายได้ของครอบครัว ดัชนีความหนาของร่างกาย แบบแผนการใช้บริการสุขภาพและการมีแหล่งบริการสุขภาพมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ปัจจัยด้านสังคมจิตวิทยา ได้แก่ ค่านิยมเกี่ยวกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพและการรับรู้อุปสรรคเกี่ยวกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและสิ่งชักนำให้ปฏิบัติ ได้แก่ การได้รับคำแนะนำและสนับสนุนจากบุคคล การได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อวิเคราะห์การจำแนกหมู่พบว่า ปัจจัยร่วม ปัจจัยด้านสังคมจิตวิทยาและสิ่งชักนำให้ปฏิบัติ สามารถทำนายพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพได้ประมาณร้อยละ 34.1 และปัจจัยร่วมสามารถทำนายพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของนักศึกษาได้ดีที่สุด คือ การมีแหล่งบริการสุขภาพ รองลงมาคือ พื้นที่ที่พักอาศัย และค่านิยมเกี่ยวกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ ตามลำดับ

ผลการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะว่า ควรจัดให้มีโครงการส่งเสริมสุขภาพ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา โดยให้มีกิจกรรมครอบคลุมด้าน การปรับเปลี่ยนนโยบายด้านการส่งเสริมสุขภาพในสถานศึกษา การจัดหลักสูตร การจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ การจัดบริการส่งเสริมสุขภาพ การให้คำปรึกษาแนะแนวสำหรับนักศึกษา การจัดโครงการส่งเสริมสุขภาพสำหรับอาจารย์และข้าราชการทุกระดับในวิทยาลัยโดยเน้นทั้งด้านบริการและการจัดการศึกษา รวมทั้งการขอความร่วมมือจากชุมชนในการสนับสนุนโครงการส่งเสริมสุขภาพในสถานศึกษา